

REGATTA
GREAT OUTDOORS™

Ekoturystyka ***Kontekst globalny i lokalny***

Eco Fest / Myślenice / 19.06.2016

Dominika Zaręba

Fundusz Partnerstwa / Environmental Partnership Association

Spis tematów:

1. Czym jest ekoturystyka?
2. Geneza ekoturystyki i nowe trendy w podróżowaniu
3. Kim jest ekoturysta?
3. Przykłady inicjatyw ekoturystycznych

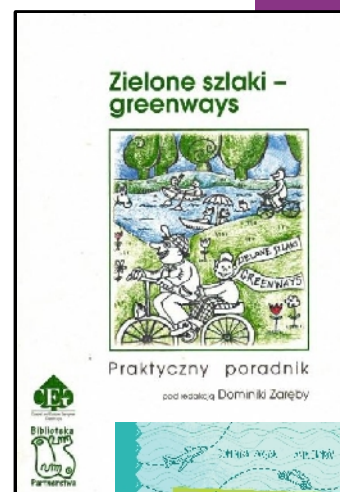
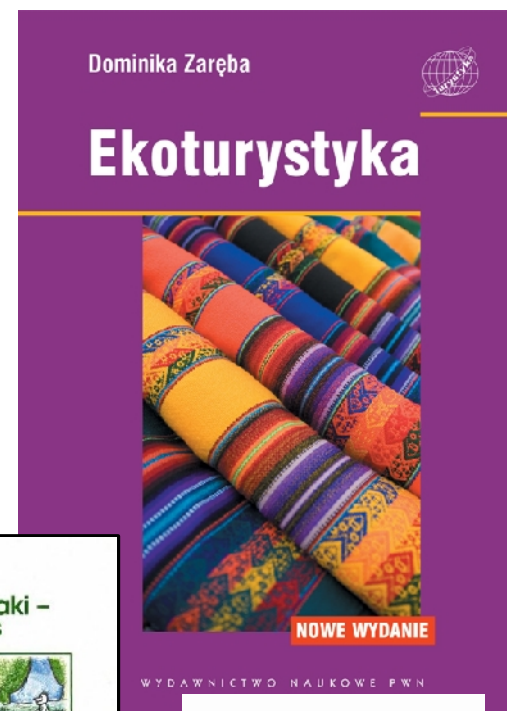
Czym jest ekoturystyka?

Definicje

Ekoturystyka to świadoma podróż do regionów cennych przyrodniczo i kulturowo, która z jednej strony pomaga chronić środowisko naturalne, a z drugiej podtrzymuje dobrobyt lokalnych społeczności.

UNWTO, TIES, IUCN
Deklaracja o Ekoturystyce
z Quebec, 2002

Ekoturystyka to rdzeń turystyki zrównoważonej

Trzy najważniejsze cechy ekoturystyki

1. Ekoturystyka jest formą **aktywnego i poznawczego zwiedzania** regionów o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.

Trzy najważniejsze cechy ekoturystyki

2. Ekoturystyka aktywnie
przyczynia się do
**ochrony dziedzictwa
przyrodniczego
i kulturowego.**

Trzy najważniejsze cechy ekoturystyki

3. Ekoturystyka **jest elementem zrównoważonego rozwoju regionu** – przynosi realne korzyści ekonomiczne i społeczne lokalnym społecznościom oraz podnosi jakość ich życia.

Trzy najważniejsze cechy ekoturystyki

Środowisko naturalne

Zasoby przyrody

ekoturystyka

Zasoby dziedzictwa
kulturowego

Środowisko społeczno-kulturowe

- 1) Ochrona przyrody i dziedzictwa kulturowego
- 2) Zachowanie krajobrazu, jego tożsamości i unikalności w skali regionu
- 3) Aktywizacja społeczności lokalnych w aspekcie gospodarczym i społecznym

Rys. Model współzależności pomiędzy ekoturystyką a zasobami środowiska,
źródło: Zaręba D., „Ekoturystyka”, PWN, Warszawa 2010.

Ekoturystyka jest jednym z najszybciej rozwijających się segmentów rynku turystycznego na świecie!

***W Europie największy wzrost turystyki w krajach
Europy Środkowo-Wschodniej (ok. 7% - przyjazdy)***

Geneza ekoturystyki i nowe trendy w podróżowaniu

Korzenie ekoturystyki: turystyka zrównowazona

Sfera
gospodarcza

równowaga

Sfera
ekologiczna

Sfera
społeczna

1992
1997
2002
2010

Trendy w turystyce

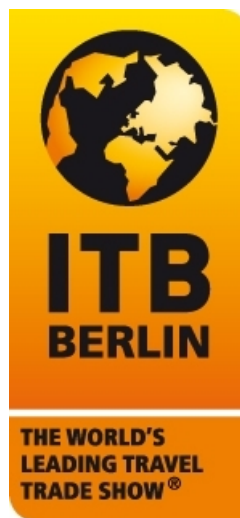
- 1) **ZDROWIE** – popularność aktywnych form wypoczynku
- 2) **ŚWIADOMOŚĆ I EDUKACJA** – zapotrzebowanie na oferty specjalistyczne o walorach poznawczych, edukacyjnych związane ze sztuką, kulturą, historią, w tym wzrost popularności turystyki wolontariackiej
- 3) **ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ** – wzrost świadomości ekologicznej, spadek popularności regionów przeinwestowanych turystycznie
- 4) **AUTENTYCZNOŚĆ I DOZNANIA** – poszukiwanie autentyczności, wrażeń, emocji
- 5) **STYLE ŻYCIA** – produkty turystyczne nastawione na hobby i indywidualne zainteresowania, powrót do podstaw i do natury

1/3
turystów
na
świecie

Nowe trendy w turystyce

***Konsumenci domagają się bardziej
indywidualnych i autentycznych
doświadczeń w podróży!
(ITB)***

Potencjał i innowacyjność rynku ekoturystycznego

Fundusz
Partnerstwa

**environmental
partnership**
association

Rynek ekoturystyki

- Rynek ekoturystyki na świecie **rośnie 20-34 % rocznie**.
- Rynek ekoturystyki **rośnie trzy razy szybciej** na tle globalnego przemysłu turystycznego. Dla porównania rynek turystyki plażowej utrzymuje się na tym samym poziomie bez tendencji wzrostowych.
- W pierwszym ćwierćwieczu XXI w. będziemy obserwować **prawdziwy boom turystyki przyrodniczej** oraz ekologicznych ośrodków turystycznych i hoteli (wzrost o 20% rocznie).
- **Wartość rynku ekoturystycznego w USA** wynosi 77 mld USD, ok. 5% całego rynku turystycznego.

wg TIES (na podstawie UNWTO i badań z Ameryki Północnej)

Ekoturystyka w badaniach rynku

- 80 % ceny pakietów turystycznych all-inclusive trafia do: linii lotniczych, sieci hotelarskich i innych firm międzynarodowych. **Podczas gdy ekoturysty zostawiają w regionie 50-80 % swoich wydatków. Ekoturysty podróżują częściej.**
- **Dzienne wydatki osób uprawiających turystykę kulturową i ekoturystykę** (ponad 70 EUR) są wyższe niż turystów wybierających wycieczki zorganizowane (52 EUR) albo turystów plażowych (48 EUR). Ekoturysty zwiedzający regiony Ameryki Łacińskiej wydają o 1000 USD więcej w ciągu 2 tygodni niż inni podróżujący.

Kim jest ekoturysta?

Fundusz
Partnerstwa

**environmental
partnership**
association

Kim jest ekoturysta?

Ekoturysta jest zainteresowany zwiedzaniem regionem, jego historią, dziedzictwem, przyrodą, szanuje miejscowe zwyczaje i mieszkańców, chętnie smakuje lokalnej kuchni, uczestniczy w imprezach lokalnych, kupuje od miejscowych producentów i w małych sklepikach, lubi spędzać czas aktywnie i jeśli to możliwe korzysta z bardziej ekologicznych środków transportu.

Profil ekoturysty europejskiego na przykładzie Wielkiej Brytanii

- **Rynek:** 26% ekoturystów (zdeklarowani, jak i potencjalni, którzy wykazują zainteresowanie poznawczymi formami podróżowania do miejsc cennych przyrodniczo i kulturowo)

Charakterystyka

społeczno-ekonomiczna
i demograficzna

Wiek: ponad 35 lat

Płeć: nieco więcej kobiet niż mężczyzn

Osoby o wyższym wykształceniu i poziomie dochodów

Charakterystyka ze względu
na motywy podróży

Oglądanie różnorodnych krajobrazów i podziwianie pięknych widoków

Poznanie innych kultur

Podglądanie dzikiej przyrody i doświadczanie przyrody w nietkniętym stanie

Przeżycie przygody

Charakterystyka
psychograficzna

Długość podróży w Europie: 3-14 dni

Długość podróży na innym kontynencie: 8-21 dni

Dla większości nie ma dużego znaczenia termin podróży, są skłonni do podróżowania także poza sezonem letnim

Ekoturysta z USA i Kanady

Wiek: najczęściej 35-54 lata, potem 45-65 lat

Płeć: kobiety i mężczyźni po równo

Wykształcenie: średnie (college) i wyższe

Dochody: średnie i wysokie dochody na gospodarstwo domowe

Głównie mieszkańcy dużych, wysoko uprzemysłowionych miast

Główne motywy podróży: odpoczynek na łonie natury, podziwianie pięknych krajobrazów i obserwacje przyrody, aktywny ruch na świeżym powietrzu, poznawanie obcych kultur.

Podstawowe oczekiwania ekoturysty względem oferty:

Świetni przewodnicy lokalni

Podróż w małej grupie

Elementy edukacji ekologicznej i krajoznawczej w ofercie

Posiłki bardzo wysokiej jakości

Podróż w tereny odludne

Noclegi – średni poziom luksusu, ale wysoka jakość usług: małe pensjonaty, gospodarstwa wiejskie, kwatery prywatne, domki kempingowe

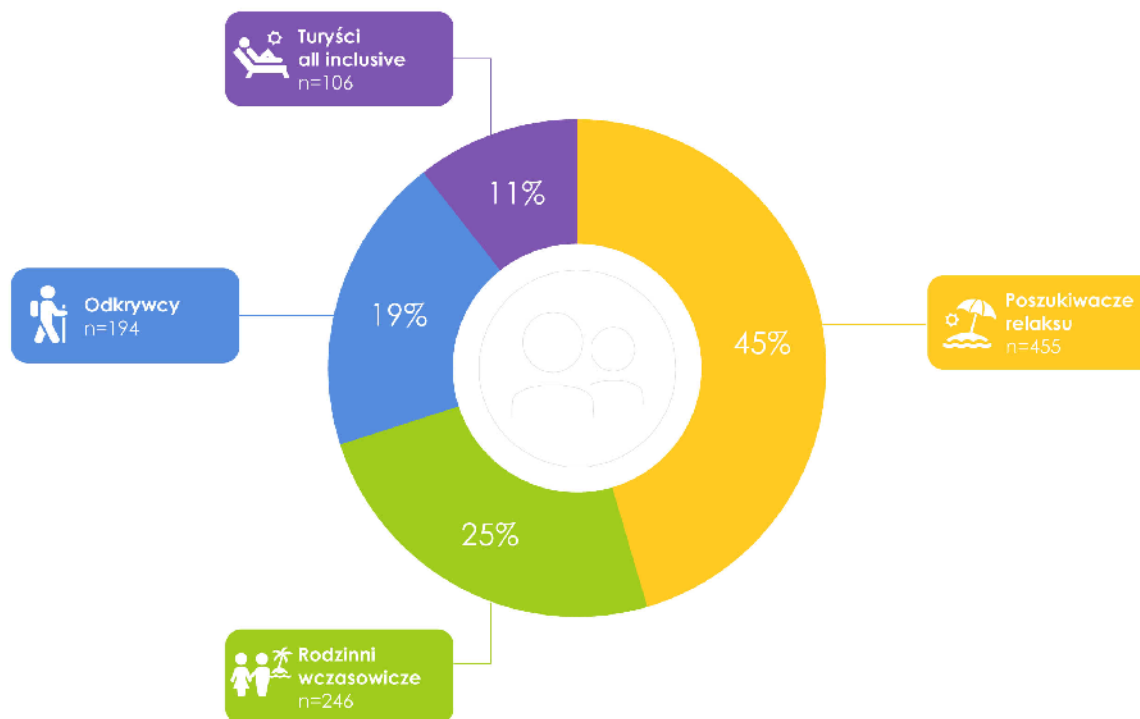
Ekoturysta z Polski = Odkrywca

Segmentacja turystów krajowych

Turyści krajowi, 2014

12

Podstawa procentowania: wszyscy badani (n=1001)

Raport z badania krajowego rynku turystycznego. PBS na zlecenie POT, Warszawa 2014.

Fundusz
Partnerstwa

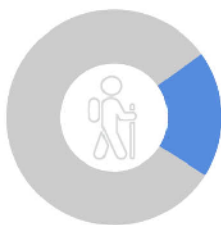
**environmental
partnership
association**

Ekoturysta z Polski = Odkrywca

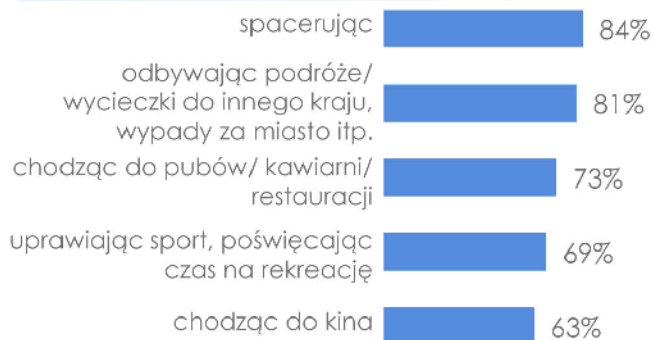
Segmentacja turystów krajowych

Odkrywcy (2/2)

styl życia

TOP5 - aktywne sposoby spędzania czasu
(ost. 12 m-cy)

Raport z badania krajowego rynku turystycznego. PBS na zlecenie POT, Warszawa 2014.

Fundusz
Partnerstwa

**environmental
partnership**
association

Ekoturystyka w Polsce

Organizowana na terenach wiejskich, w pobliżu obszarów chronionych (parki narodowe, krajobrazowe, miejsca Natura 2000 etc.)

*Zakwaterowanie
w gospodarstwach
agroturystycznych,
rodzinnych
pensjonatach,
małych hotelach*

*Lokalne produkty,
zdrowa żywność*

Ekoturystyka w Polsce

***Najbardziej popularne aktywności: wycieczki
piesze, rowerowe, kajakowe, turystyka rodzinna
90% turyści krajowi***

***Ekoturysty zagraniczni – głównie małe
wyspecjalizowane grupy – obserwatorzy
ptaków, rowerzyści***

***Nowe eko-produkty: szlaki greenways, wioski
tematyczne, ekomuzea, questy, warsztaty
kulinarne i rękodzielnicze.***

Nowe badania rynku krajowego

- **Potencjalny ekoturysta z Polski** – 25-59 lat, nieco więcej kobiet niż mężczyzn, większość z dużych miast, ze średnim lub wyższym wykształceniem, aktywni zawodowo, odkrywcy i indywidualiści w podróżowaniu.

- **Najważniejsze elementy oferty:** kontakt z przyrodą, podziwianie krajobrazów, czyste powietrze, woda, cisza, daleko od “cywilizacji”, wędrówki piesze i rowerowe, zdrowe jedzenie, oferta dostosowana indywidualnie do zainteresowań i stylu życia.

“Ekoturystyka w Polsce 2016”, Polska Organizacja Turystyczna, Warszawa 2016.

EKOTURYSTYKA W POLSCE 2016

Opis i katalog ekoturystycznych miejsc w Polsce, przygotowany przez Polską Organizację Turystyczną w ramach projektu „Ekoturystyka w Polsce 2016”.

va

**environmental
partnership
association**

Nowe badania rynku krajowego (POT, 2016)

Przykłady inicjatyw ekoturystycznych

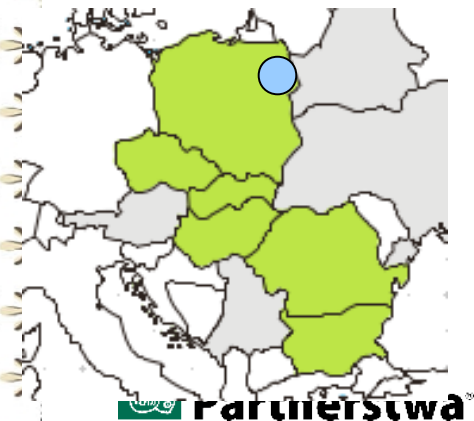
Podlaski Szlak Bociani

Dziedzictwo przyrody i kultury
Podlasia

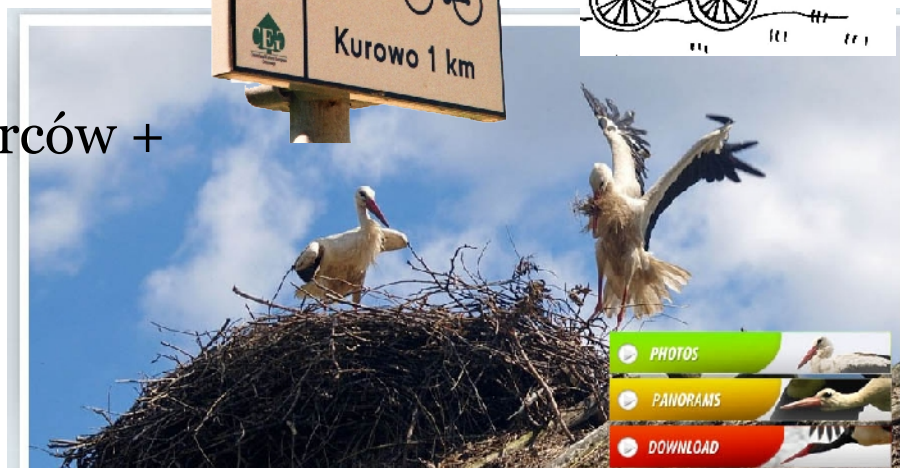
Rowerowy szlak typu
greenways / 412 km + trasy
kajakowe

4 parki narodowe / promocja
nieodkrytych, mniej znanych
miejsc, wiosek, zabytków

Partnerstwo lokalnych
samorządów i przedsiębiorców +
PROT

**PODLASKI
SZLAK
BOCIANI**

Podlaski Szlak Bociani

*Pentowo nad Narwią –
Europejska Wieś
Bociania i centrum
ekoturystyki na szlaku
i w regionie*

Fundusz
Partnerstwa

Stowarzyszenie
Greenways
Polska

[HOMEPAGE](#)

[ABOUT US »](#)

[GREENWAYS](#)

[LOCAL INITIATIVES AND ENTREPRENEURSHIP »](#)

[ECOTOURISM](#)

[NEWS »](#)

[CONTACT](#)

GREENWAYS

Greenways are multi-functional heritage trails developed along natural corridors, rivers, historical trade routes and railways. They link regions, tourist attractions and community initiatives, providing support for environmentally-friendly tourism and recreation, promoting healthy life-styles and non-motorized transport, including cycling, walking, horse-riding, boating.

They generate opportunities for improving quality of life and environment, revitalizing local economies, promoting local products, encouraging enterprise among local people and protecting unique natural, landscape and cultural values.

Wyniki wyszukiwania -
zareba.dominika@gmail.com - Gmail

DLACZEGO GREENWAYS?

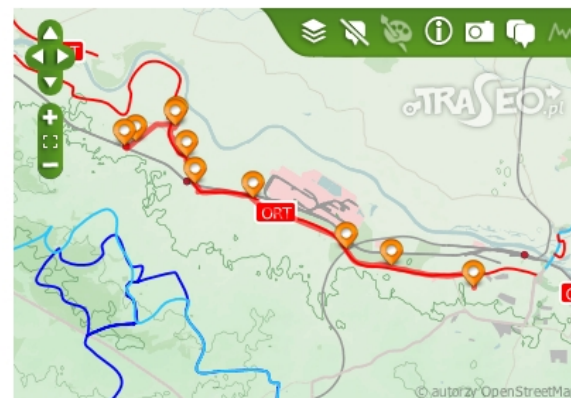

Ochrona Dziedzictwa Kulturowego

Ochrona przyrody, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego.
Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości. Partnerstwo miejsc i regionów.

GREENWAYS W POLSCE

facebook

facebook

Kraina rowerowa na Lubelszczyźnie (trójkąt: Nałęczów-Puławy-Kazimierz Dolny)

LGD "Zielony Pierścień", samorządy lokalne, przedsiębiorcy i producenci

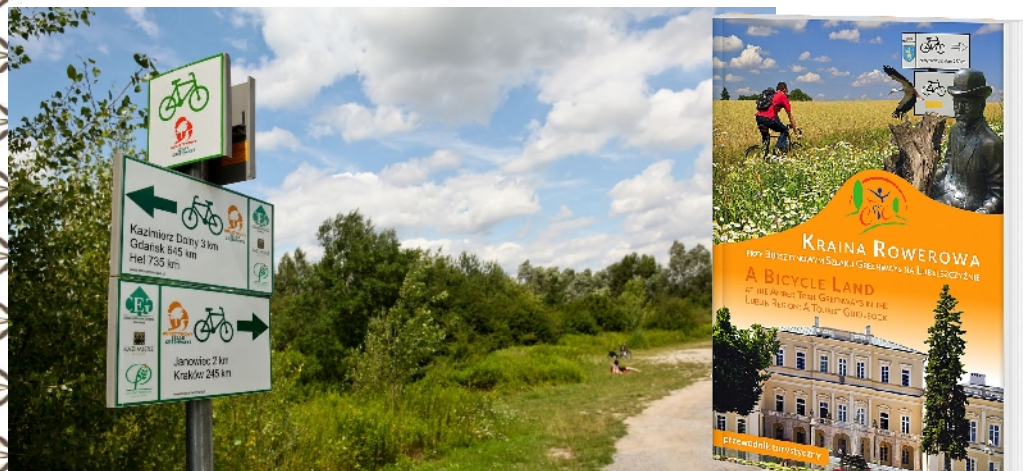
sieć 500 km szlaków rowerowych +
120 km trasy kajakowej na rzece
Wieprz, 50 punktów
odpoczynkowych, 12 wypożyczalni
rowerów

Ekomuzeum Lubelszczyzny (30
punktów), 15 questów

12 izb lokalnych produktów

Lokalne smaki i rękodzieło
z okolic Kazimierza Dolnego, Nałęczowa i Puław

Kraina rowerowa na Lubelszczyźnie / questing

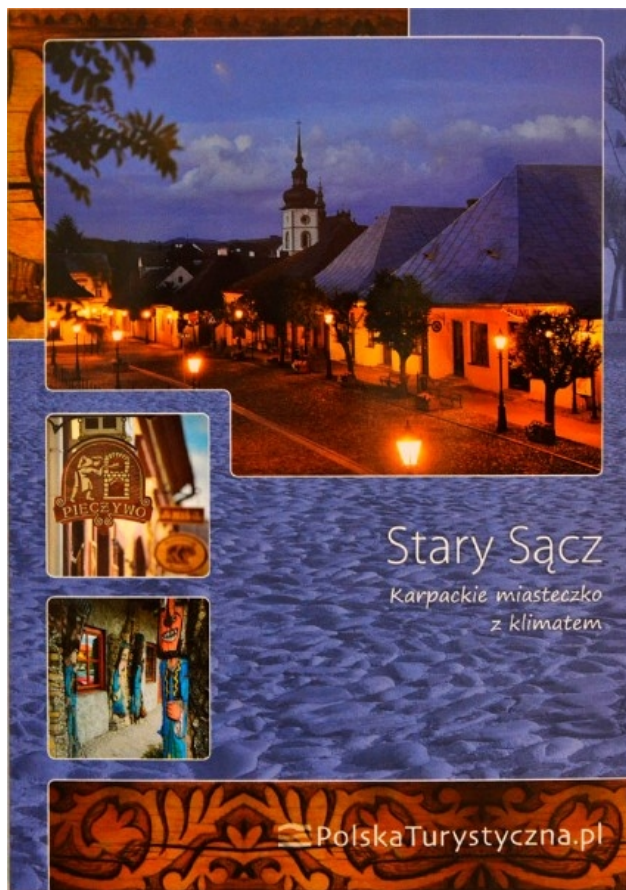
Drezyny bieszczadzkie

Uherce Mineralne / Linia 108 z 1872 r., 47 km

<http://www.drezynyrowerowe.pl>

Stary Sącz - karpackie miasteczko z klimatem

Stary Sącz – dziedzictwo w harmonii z krajobrazem

***Ekoturystyka to szansa na realizację
marzeń o świecie bardziej
wrażliwym i przyjaznym dla
środowiska.***

Dziękuję za uwagę!

Fundusz
Partnerstwa

**environmental
partnership**
association

*Jeżeli wycięliście stary las, a na jego
miejsce posadziliście nowy, to nie znaczy,
że zachowaliście w naturze równowagę
albo, że równowaga ta zostanie
przywrócona, kiedy młody las urośnie.
Starego lasu nie przywrócicie nigdy.
Tego sędziwego drzewostanu z jego
gęstwiną, cieniem i zapachem, z jego
wewnętrznymi splotami, powiązaniem,
zależnościami nie da się odtworzyć,
skopiować, powtórzyć. Wraz z wycięciem
lasu jakaś część świata ginie na zawsze.*

Ryszard Kapuściński *Lapidarium III*

Literatura

- Zaręba Dominika, „Ekoturystyka”, Wyd. Naukowe PWN, III wyd., Warszawa 2010.
- Zaręba Dominika (red.) „Zielone Szlaki Greenways. Praktyczny poradnik”
- Kamienicka Jolanta, „(Eko)turystyka zielonym rynkiem pracy”, Instytut na Rzecz Ekorozwoju, Warszawa, 1995.
- Bricker S. Kelly, The International Ecotourism Society, Presentation on „Trends and Issues for Ecotourism and Sustainable Tourism”, 2012.
- “Ekoturystyka w Polsce”, Polska Organizacja Turystyczna, 2016.
- Raport z badania krajowego rynku turystycznego. PBS na zlecenie POT, Warszawa 2014.
- TIES Global Ecotourism Fact Sheet, Washington D.C. 2006.
- The Case for Responsible Travel: Trends and Statistics, CREST Center for Responsible Travel, Washington D.C. 2013.
- Tourism and Environment, Council of Europe, Strasbourg 1997.
- Tourism Trends for Europe, Commission Europeenne de Tourisme, Bruksela 2004.
- UNWTO Tourism Highlights, 2014 Edition.
- WTO Reserach Programme on Ecotourism generating Markets (summary by Vereczi, G.), 2002.
- Badania własne i wywiady z ekspertami.

Rysunki: *Kazimierz Wiśniak, Iwona Siwek-Front*

Fotografie: Dominika Zaręba / www.atitlan.pl

www.ekopodrozowanie.pl

oraz Tomasz Ostrowski, Barbara Tekieli, Jarosław Grudziński
| dreamstime.com (droga), www.greenways.org.pl ,
www.podlaskiszlakbociani.pl, www.krainarowerowa.pl,
www.drezynyrowerowe.pl, archiwum Funduszu Partnerstwa i
Fundacji Partnerstwo dla Środowiska